

Historia wychowania - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Historia wychowania
Kod przedmiotu	05.7-WP-PSPP-HWYCH
Wydział	Wydział Nauk Społecznych
Kierunek	Pedagogika specjalna / Wczesne wspomaganie rozwoju, rewalidacja i terapia pedagogiczna uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2017/2018

Informacje o przedmiocie	
Semestr	1
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr Edyta Kahl-Luczyńska

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę
Ćwiczenia	15	1	9	0,6	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Opisanie historycznego rozwoju wychowania, szkolnictwa (w tym szkolnictwa specjalnego) i innych instytucji oświatowo-wychowawczych ze szczególnym uwzględnieniem ewolucji ideałów i celów wychowania, treści, form, metod i zasad pracy oraz roli nauczyciela i ucznia w procesie edukacyjnym; ukazanie i scharakteryzowanie rozwoju myśli o edukacji na przykładzie poglądów pedagogicznych wybranych filozofów, pedagogów i działaczy społeczno-politycznych; prześledzenie, analiza i wyjaśnienie procesów kształtowania się polskiej tożsamości w dziedzinie oświaty, wychowania i myśli pedagogicznej na tle przemian społecznych, procesu formowania się państw i narodów europejskich; wykazanie związków między teorią i praktyką kształcenia (w tym kształcenia specjalnego) i wychowania a uwarunkowaniami społeczno-politycznymi i kulturowymi danej epoki; uchwycenie ciągłości i zmiany w procesie rozwoju oświaty, kształcenia (w tym kształcenia specjalnego) i wychowania oraz uświadomienie trwałych wartości wybranych poglądów i praktyk edukacyjnych dla rozwoju współczesnej działalności edukacyjnej.

Wymagania wstępne

Podstawowa znajomość zagadnień historii powszechnej i polskiej.

Zakres tematyczny

Wykłady

1) Historia wychowania jako dyscyplina naukowa – jej geneza, przedmiot, cele i zadania. 2) Początki wychowania w społeczeństwie pierwotnym i jego rozwój w czasach antycznych (sofiści, Sokrates, Platon, Arystoteles, Kwintylijan). 3) Chrześcijańska myśl Pedagogiczna (Św. Augustyn, Cassiodor, Grzegorz Wielki, Izydor z Sewilli, św. Tomasz z Akwinu). 4) Humanistyczne idee pedagogiczne i społeczne (Guarino de Verona, Vittorino da Feltre, Erazm z Rotterdamu, L. Vives, A. F. Modrzewski, Marycjusz, Petrycy, Glicznier). 5) Narodziny podstaw pedagogiki nowożytnej (A. Komeński, Radke, J. Locke'a). 6) Oświatowe idee i nurty doby oświecenia i ich przedstawiciele (J.J. Rousseau, D. Diderot, D'Alembert, Helwecjusz). 7) Wpływ Odrodzenia, reformacji i reformy katolickiej oraz Oświecenia na formułowanie postulatów i projektów nad ubogimi, żebrakami i podrzutkami. 8) Pierwsze instytucje opiekuńczo-wychowawcze i ich rozwój: szpitale-przytulki, sierocińce, zakłady wychowawcze (Ks. Gabriel P. Baudouin, August III, S. Staszic). 9) Początkowe formy opieki nad dzieckiem osieroconym, chorym i niewidomym oraz pierwsze próby nauczania dzieci upośledzonych od XVI do XVIII wieku (G. Cardano, J.L. Vives, J.A. Komeński). 10) Rozwój opieki pedagogicznej nad dziećmi biednymi, osieroconymi i opuszczonymi na przełomie XVIII/XIX wieku (J.H. Pestalozzi, F.E. Fellenberg). 11) Narodziny szkolnictwa specjalnego i opieki pedagogicznej nad dziećmi głuchymi, niewidomymi, upośledzonymi oraz przewlekłe i psychicznie chorymi od II poł. XVIII w. do pocz. XIX w. (Ch. de L'Epee, S. Heinicke, L. Braille, L. Perzyna). 12) Początki praktyki i teorii wychowania przedszkolnego (R. Owen, F. Froebel, M. Pape-Carpentier, A. Cieszkowski), przemiany w szkolnictwie elementarnym (J. H. Pestalozzi, E. Estkowski), średnim (J. F. Herbart, H. Spencer) i wyższym w XIX wieku. 13) Projekty i praktyczne próby działań opiekuńczych na ziemiach polskich w XIX w. zakłady i szkoły specjalne w okresie zaborów (Warszawskie i Krakowskie Towarzystwo Dobroczynności, Instytut Głuchoniemych i Ociemniałych w Warszawie). 14) Narodziny i główne idee „nowego wychowania” (J. Dewey, E. Key, M. Montessori, O. Decroly, C. Freinet) oraz jego przejawy na ziemiach polskich (H. Rowid, J. Korczak). 15) Główne postulaty pedagogiki opiekuńczej i specjalnej (J.C. Babicki, J. Korczak, K. Jeżewski, M. Grzegorzewska). 16) Formy pracy wychowawczej z młodzieżą wykojeoną, zaniedbaną i przestępczą od XVI w. do końca lat 30. XX w. (zakłady poprawczo-wychowawcze, domy pracy przymusowej i resocjalizacyjnej, ośrodki karno-poprawcze, domy poprawy, reformatoria, rolnicze kolonie karne, szkoły poprawcze, Instytut Moralnej poprawy – F. Skarbek, S. Jachowicz). 17) Odpowiedzialność karna i kuratela sądowa dla nieletnich.

Ćwiczenia

1) Narodziny myśli pedagogicznej w czasach antycznych (sofiści, Sokrates, Platon, Arystoteles, Kwintylijan). 2) Chrześcijańska myśl pedagogiczna (Św. Augustyn, Cassiodor, Grzegorz Wielki, Izydor z Sewilli, św. Tomasz z Akwinu). 3) Humanistyczne idee pedagogiczne i społeczne (Guarino de Verona, Vittorino da Feltre, Erazm z Rotterdamu, L. Vives, A. F. Modrzewski, Marycjusz, Petrycy, Glicznier). 4) Narodziny podstaw pedagogiki nowożytnej (A. Komeński, Radke, J. Locke'a). 5) Oświatowe idee i nurty doby oświecenia i ich

przedstawiciele (J.J. Rousseau, D. Diderot, D'Alembert, Helwecjusz). Wpływ Odrodzenia, reformacji i reformy katolickiej oraz Oświecenia na formułowanie postulatów i projektów nad ubogimi, żebrakami i podrzutkami. 6) Pierwsze instytucje opiekuńczo-wychowawcze i ich rozwój: szpitale-przytułki, sierocińce, zakłady wychowawcze (Ks. Gabriel P. Baudouin, August III, S. Staszic). 7) Początkowe formy opieki nad dzieckiem osieroconym, chorym i niewidomym oraz pierwsze próby nauczania dzieci upośledzonych od XVI do XVIII wieku (G. Cardano, J.L. Vives, J.A. Komeński). 8) Rozwój opieki pedagogicznej nad dziećmi biednymi, osieroconymi i opuszczonymi na przełomie XVIII/XIX wieku (J.H. Pestalozzi, F.E. Fellenberg). 9) Narodziny szkolnictwa specjalnego i opieki pedagogicznej nad dziećmi głuchymi, niewidomymi, upośledzonymi oraz przewlekłe i psychicznie chorymi od II poł. XVIII w. do pocz. XIX w. (Ch. de L'Epee, S. Heinicke, L. Braille, L. Perzyna). 10) Początki praktyki i teorii wychowania przedszkolnego (R. Owen, F. Froebel, M. Pape-Carpentier, A. Cieszkowski), przemiany w szkolnictwie elementarnym (J.H. Pestalozzi, E. Estkowski), średnim (J.F. Herbart, H. Spencer) i wyższym w XIX wieku. 11) Projekty i praktyczne próby działań opiekuńczych na ziemiach polskich w XIX w. zakłady i szkoły specjalne w okresie zaborów (Warszawskie i Krakowskie Towarzystwo Dobroczynności, Instytut Głuchoniemych i Ociemniałych w Warszawie). 12) Narodziny i główne idee „nowego wychowania” (J. Dewey, E. Key, M. Montessori, O. Decroly, C. Freinet) oraz jego przejawy na ziemiach polskich (H. Rowid, J. Korczak). 13) Główne postulaty pedagogiki opiekuńczej i specjalnej (J.C. Babicki, J. Korczak, K. Jeżewski, M. Grzegorzewska). 14) Formy pracy wychowawczej z młodzieżą wykojeoną, zaniedbaną i przestępczą od XVI w. do końca lat 30. XX w. (zakłady poprawczo-wychowawcze, domy pracy przymusowej i resocjalizacyjnej, ośrodki karno-poprawcze, domy poprawy, reformatoria, rolnicze kolonie karne, szkoły poprawcze).

Metody kształcenia

Wykłady

Wykład konwencjonalny, wykład problemowy.

Ćwiczenia

Praca z tekstem źródłowym, pogadanka, dyskusja, praca w grupach.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Zna najważniejsze tradycyjne i współczesne nurty i systemy pedagogiczne, rozumie ich historyczne i kulturowe uwarunkowania	K_W11	- aktywność w trakcie zajęć - Dyskusja na podstawie samodzielnej analizy materiałów źródłowych	- Wykład - Ćwiczenia
Student ma uporządkowaną wiedzę na temat wychowania i kształcenia (w tym specjalnego), jego historycznych pod-staw	K_W03	- aktywność w trakcie zajęć - kolokwium	- Wykład - Ćwiczenia
Potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecz-nych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami dzia-łalności pedagogicznej	K_U01	- kolokwium - Konwersacja - ocena aktywności i przygotowania merytorycznego	- Wykład - Ćwiczenia
Potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień pedagogicznych; z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając z dorobku historii wychowania	K_U06	indywidualna i grupowa analiza wybranych zagadnień z historii wychowania na podstawie literatury przedmiotu	- Wykład - Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Wykłady

Ocena z kolokwium.

Ćwiczenia

Zaliczenie ćwiczeń na ocenę – aktywność na zajęciach.

Ocena z przedmiotu

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie ćwiczeń i wykładów. Oceną końcową z przedmiotu jest średnia ocen z wykładów i ćwiczeń.

Literatura podstawowa

Literatura uzupełniająca

- Kot S., *Materiały do ćwiczeń z historii wychowania*, cz. 1-3, Warszawa 1994.
- Możdżeń S., *Teksty źródłowe do dziejów wychowania*, cz. 1-8, Kielce 1993.
- Wołoszyn S., *Źródła do dziejów wychowania i myśli pedagogicznej*, T. I-IV, Kielce 1998.

Uwagi

- Bartnicka K., Szybiak I., *Zarys historii wychowania*, Warszawa 2001.
- Historia wychowania*, red. Ł. Kurdybacha, T. I-II, Warszawa 1965-1968.
- Historia wychowania – wiek XX*, pod red. J. Miąso, T. I-II, Warszawa 1984.
- Kot S., *Historia wychowania: zarys podręcznikowy*, T. I-II, Warszawa 1984.
- Krasuski J., *Historia wychowania*, Warszawa 1985.
- Litak S., *Historia wychowania*, Kraków 2004.
- Możdżeń S., *Zarys historii wychowania*, cz. 1, Kielce 1992.

8. Możdżeń S., *Zarys historii wychowania*, cz. 2, Kielce 1992.
9. Wołoszyn S., *Dzieje wychowania i myśli pedagogicznej w zarysie*, Warszawa 1964. Wołoszyn S., *Nauki o wychowaniu w Polsce w XX wieku: próba syntetycznego zarysu na tle powszechnym*, Kielce 1998.

Zmodyfikowane przez dr Anita Famuła-Jurczak, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 16-05-2017 09:17)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ